

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Inspraak over handhaving voetpad

Gemeente Almere
Stadsbeheer

5 april 2013
RA130569

Samenvatting

Een inwoner van Almere woont aan een voetpad van het Bizonplantsoen. Bewoners mogen met hun auto over het voetpad naar hun voordeur rijden om te laden/losseren, maar zowel bewoners als bezorgdiensten gebruiken het voetpad te pas en te onpas. Omdat het een kinderrijke buurt betreft, gaat de man naar de gemeente. Die verwijst naar de politie, maar ook dat levert niets op. Daarom gaat de man met negen andere bewoners naar de Gemeentelijke Ombudsman.

De gemeente vindt dat de bewoners elkaar op hun gedrag moeten aanspreken. Wel is zij bereid om een paaltje op het voetpad te plaatsen mits alle bewoners het daarmee eens zijn. Verder verwijst de gemeente de man naar buurtbemiddeling, omdat het gaat om tweestrijd onder de bewoners.

De Gemeentelijke Ombudsman overweegt dat de gemeente, in dit geval samen met de politie, moet toezien op handhaving van wet- en regelgeving. Door slechts te wijzen op inspraak en eigen verantwoordelijkheid van de bewoners handelt de gemeente niet zoals van een betrouwbare overheid mag worden verwacht.

Ook de doorverwijzing naar buurtbemiddeling acht de ombudsman niet juist: als de gemeente vindt dat deze zaak zich voor buurtbemiddeling leent, had de gemeente dit in gang moeten zetten. De ombudsman betwijfelt overigens of de handhaving van verkeersregels zich voor buurtbemiddeling leent.

Oordeel

De onderzochte gedraging is in strijd met het vereiste van betrouwbaarheid.

Amsterdam, 5 april 2013

Ulco van de Pol
Gemeentelijke Ombudsman

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 20 november 2012 schriftelijk ingediend en betreft de gemeente *Almere, Stadsbeheer*.

Bevindingen

aanleiding

Verzoekers woning grenst aan een voetpad van het Bizonplantsoen. Bewoners mogen met hun auto over het voetpad naar hun voordeur rijden om te laden/lossen. Zowel bewoners als bezorgdiensten gebruiken het voetpad echter te pas en te onpas, bijvoorbeeld om de auto te wassen/repareren, de auto permanent te laten staan om niet te ver te hoeven lopen of een pakket af te leveren. Ook wordt er (te) hard gereden. Omdat het een kinderrijke buurt betreft, is verzoeker naar de gemeentelijke opzichter gegaan. Dat heeft niets opgeleverd. Ook navraag bij de politie naar het gedogen van autoverkeer op het voetpad leverde niets op. Verzoeker vindt dat de gemeente moet optreden tegen oneigenlijk gebruik van het voetpad. Omdat de gemeente dit niet doet, wendt verzoeker zich, mede namens negen andere bewoners aan het plantsoen, tot de Gemeentelijke Ombudsman.

nadere ontwikkelingen

eerstelijns klachtbehandeling

Omdat de interne klachtprocedure nog niet is gevolgd, stuurt de Gemeentelijke Ombudsman na overleg met verzoeker zijn klacht ter behandeling naar de gemeente door. De gemeente deelt verzoeker – in grote lijnen - het volgende mee.

Vast staat dat het hier gaat om een voetpad/trottoir, ook al heeft de gemeente in het verleden gezegd dat het is toegestaan om daar te rijden om zware dingen in en uit te laden. Het plaatsen van G07-borden (verplicht voetpad) acht de gemeente dan ook overbodig.

Daarnaast voert de gemeente het beleid om zo min mogelijk obstakels op de openbare weg te plaatsen. Het plaatsen van paaltjes zodat het voetpad niet bereikbaar is voor motorvoertuigen, is dan ook ongewenst. Daarnaast kunnen de woningen dan helemaal niet meer bereikt worden, ook niet voor verhuizen.

Uit een klein buurtonderzoek van de wijkregisseur bleek dat de meningen van de bewoners verschillen: de ene groep – onder wie verzoeker - vindt rijden op het voetpad niet gewenst, de andere groep heeft er geen probleem mee dat er motorvoertuigen op het voetpad rijden.

De wijkagent heeft verzoeker verteld dat de politie de situatie niet 24 uur per dag in de gaten kan houden, maar alleen kan optreden op het moment dat er een geparkeerd motorvoertuig op de stoep wordt aangetroffen. Omdat er sprake is van tweestrijd tussen de bewoners zal ook de politie niet handhaven.

Als de aan het plantsoen wonende bewoners zelf misbruik maken, is het gewenst dat de bewoners dit eerst met de andere aangrenzende bewoners oplossen. Daarvoor kan buurtbemiddeling worden ingeschakeld.

Hoewel de gemeente zo min mogelijk obstakels in de openbare ruimte wil plaatsen, is het mogelijk een paaltje te plaatsen zodat de openbare weg van het voetpad wordt gescheiden en er niet meer op het voetpad worden gereden. Daarom doet de gemeente het volgende voorstel.

De gemeente houdt een enquête onder de aan het voetpad grenzende bewoners met de vraag of zij zo'n paaltje wensen. Wanneer alle bewoners instemmen, plaatst de gemeente het paaltje.

Voorwaarde is wel dat de bewoners zelf de sloten moeten kopen en het sleutelbeheer hiervan moeten voeren. Hulpdiensten moeten een sleutel ter beschikking krijgen. Verzoeker kan over deze mogelijkheid contact met de gemeente opnemen.

reactie van verzoeker

Verzoeker kan zich niet in de reactie van de gemeente vinden. Samengevat brengt hij het volgende naar voren.

Het plaatsen van paaltjes is geen oplossing, omdat er altijd mensen zijn die te pas en te onpas van het trottoir gebruik zullen blijven maken. Zij zullen ook niet willen meebetalen aan iets wat voor hen niet noodzakelijk is.

Het plaatsen van een G07-bord maakt dat de automobilist direct kan zien dat hij/zij een voetpad oprijdt en dat hij daarop in de buurt kan worden aangesproken (sociale controle).

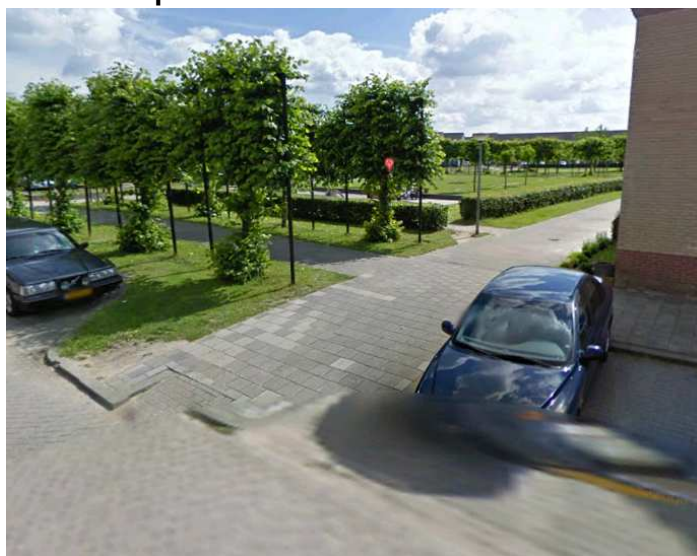
Het is niet de bedoeling dat de buurtbewoners hun zware spullen niet meer naar hun deur kunnen rijden, maar alles wat daarbuiten gebeurt, moet zijns inziens stoppen. Dat is in het belang van de spelende kinderen en de veiligheid van de bewoners. De gemeente legt het probleem naast zich neer terwijl de gemeente het mede heeft veroorzaakt door toestemming te geven het voetpad voor gemotoriseerd verkeer te gebruiken. Het doorverwijzen naar buurtbemiddeling acht verzoeker te kort door de bocht.

klachtomschrijving

Het gevraagde onderzoek had betrekking op:

- de behandeling van een handhavingsverzoek.

situatie ter plaatse

reactie van gemeente Almere, Dienst Stadsbeheer

Mede naar aanleiding van vragen van de ombudsman deelt de gemeente het volgende mee.

Toezegging uit verleden

Bij de gemeente is niets bekend over een toezegging om met een auto op het voetpad van het plantsoen te mogen rijden om zware dingen in- en uit te laden, ook niet bij de wijkregisseur die al meer dan tien jaar in dit gebied werkt. De gemeente kan niet achterhalen waar deze toezegging vandaan komt.

Inrichting voetpad

Het is niet toegestaan en ook niet gewenst om met motorvoertuigen op het voetpad te rijden. Het voetpad is zodanig ingericht dat het voldoende duidelijk is dat dit een voetpad betreft. Het voetpad is niet ingericht om zware spullen, boodschappen en dergelijke tot aan de voordeur te brengen met motorvoertuigen.

De gemeente staat op deze plek geen bord toe omdat het bedoelde bord niet verhindert dat er alsnog over de stoep wordt gereden. Het bord dient ter ondersteuning van de – in de ogen van de gemeente - overduidelijke inrichting als voetpad. Het is de keuze van de bewoners om te gaan wonen in een hofje/straat waar men niet met de auto tot aan de voordeur kan komen.

Rol politie

Oneigenlijk gebruik van het voetpad is niet toegestaan. De politie kan overtreders bekeuren, maar de gemeente is geen opdrachtgevende partij voor de politie. De politie heeft andere prioriteiten dan het constant controleren op rijden op voetpaden met motorvoertuigen. De gemeente is het hiermee eens.

Aanspreken op gedrag

De gemeente is van mening dat verzoeker de betreffende bewoners op hun gedrag kan aanspreken en ziet hierin geen rol voor zichzelf weggelegd. Het is de wens van het college van burgemeester en wethouders om onder andere eigen verantwoordelijkheid van burgers te stimuleren om ze actief bij de stad te betrekken.

Plaatsen paaltje(s)

Het voorstel tot het plaatsen van een paaltje (of meerdere paaltjes) is in een eerder gesprek van verzoeker met de wijkregisseur naar voren gekomen. Verzoeker heeft in dit gesprek gezegd dat hij graag een paaltje als afsluiting wilde. De gemeente heeft verzoeker deze mogelijkheid geboden om hem tegemoet te komen, maar wel met de restrictie dat dit alleen doorgang vindt wanneer alle bewoners een paaltje gewenst achten, zij gezamenlijk verantwoordelijk worden voor de afsluiting in de vorm van sleutelbeheer en aanschaf van sloten, en zij dit kortsluiten met hulpverleningsdiensten. In dat geval kunnen alleen de bewoners zelf en geen derden van het voetpad gebruik maken.

Alternatief voorstel

Naar aanleiding van het onderzoek van de Gemeentelijke Ombudsman heeft de gemeente besloten als alternatief aan te bieden dat er een paaltje geplaatst wordt met een slot van de gemeente. De nood- en hulpdiensten zijn reeds in het bezit van deze sleutel. Daarmee wordt het voetpad afgesloten voor al het verkeer.

Mocht het zo zijn dat de bewoners van het plantsoen gaan verhuizen, kan de gemeente altijd tijdelijk het paaltje verwijderen. Voor dit alternatief geldt echter dat verzoeker dit moet afstemmen met de buurtbewoners en alle bewoners aan bedoeld plantsoen akkoord moeten gaan met plaatsing van een paaltje. Wanneer verzoeker kan aantonen dat alle bewoners aan het plantsoen akkoord gaan met het plaatsen van een paaltje, zal de gemeente hiertoe besluiten.

Wanneer verzoekers buurtgenoten dit niet gewenst vinden, zal de gemeente geen paaltje plaatsen.

Akkoord alle bewoners

De reden dat de gemeente van alle twintig aan het plantsoen gelegen huishoudens akkoord wil hebben, is omdat de gemeente geen conflict wil creëren. Immers, op het moment dat de gemeente een paaltje zou plaatsen wanneer de meerderheid akkoord is, blijft er altijd een groep bewoners over die niet akkoord is of niet weet dat het verzoek voor het plaatsen van een paaltje er is. De gemeente voorziet dan een conflict tussen de bewoners en dat is niet iets waarvoor de gemeente verantwoordelijk wil zijn. Daarnaast is dan waarschijnlijk de volgende stap dat de tegenstander(s) zich bij de gemeente meld(t)/(en) met de vraag of het paaltje weggehaald kan worden.

Op de suggestie van de ombudsman om de bewoners een informatiebrief over het gewenste gebruik van het voetpad te sturen, antwoordt de gemeente dat ook dit tot een conflictsituatie zal leiden: de bewoners die oneigenlijk gebruik van het voetpad maken, zullen zich afvragen wie de 'aanstichter' van deze brief is.

Buurtbemiddeling

De oplossing om buurtbemiddeling in te schakelen, komt voort uit de 'tweestrijd' die er over dit onderwerp onder bewoners heerst. Er zijn bewoners die oneigenlijk gebruik willen maken van dit voetpad, de andere helft wil dat niet, waaronder verzoeker. Omdat aan het plantsoen grenzende bewoners misbruik van de situatie maken, is het gewenst dat de bewoners dit zelf oplossen.

Buurtbemiddeling kan hiervoor een goede oplossing zijn.

Informeren wijkagent

Voor de volledigheid zal de gemeente de wijkagent informeren dat het pad de bestemming voetpad/trottoir heeft.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar de gemeente gestuurd om na te gaan of de feiten juist zijn weergegeven.

De gemeente heeft geen op- en aanmerkingen. Ook volgens verzoeker zijn de feiten juist weergegeven.

Vanwege de opmerking van de gemeente dat niets bekend is over een toezegging om met een auto over het voetpad te mogen rijden, vraagt de ombudsman dit aan verzoeker. Hij deelt mee dat een aantal bewoners aan het Bizonplantsoen hem dit hebben verteld. De wijkagent heeft hem hetzelfde gezegd: door het gedogen van de gemeente kon de politie niets voor verzoeker betekenen. De politie verwees hem toen naar de wijkregisseur.

Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen¹.

Behoorlijke vereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden². In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van betrouwbaarheid.

¹ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

² artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

Overwegingen

Onder het vereiste van betrouwbaarheid valt dat burgers erop moeten kunnen rekenen dat de overheid zich aan wet- en regelgeving houdt. In dit geval betekent dat het handhaven van wet- en regelgeving en het adequaat reageren op een verzoek daartoe.

Vast staat dat de gemeente geen aanleiding ziet om zich hierin actief op te stellen of de politie te verzoeken om op te treden. Uit de bevindingen komt een wisselvallig beeld van de gemeente naar voren:

- in de eerstelijns klachtbehandeling bevestigt de gemeente de toezegging dat het is toegestaan om het voetpad te gebruiken om zware dingen in en uit te laden. Tijdens het onderzoek door de ombudsman komt de gemeente daar in die zin op terug dat voornoemde toezegging niet bekend en ook niet meer te achterhalen is.
- het plaatsen van een paaltje is eerst niet mogelijk, daarna wel als de bewoners het zelf aanschaffen en ten slotte – tijdens het onderzoek van de ombudsman – is een paaltje van gemeentewege tóch mogelijk, mits alle bewoners instemmen.

De gemeente kiest er duidelijk voor om de handhaving van wet- en regelgeving in deze kwestie te laten afhangen van inspraak van de burgers over het gebruik van het voetpad door gemotoriseerd verkeer. De verwijzing naar de eigen verantwoordelijkheid van de burger geeft de indruk dat de gemeente 'wegduikt' voor handhaving en niet handelt zoals van een betrouwbare overheid mag worden verwacht.

Verder had het voor de hand gelegen – als de gemeente bij het standpunt blijft dat deze zaak zich voor buurtbemiddeling leent – dat de gemeente zelf contact met buurtbemiddeling had gelegd om te bespreken of deze zaak door buurtbemiddeling kan worden behandeld. De ombudsman betwijfelt overigens of de handhaving van verkeersregels zich voor buurtbemiddeling leent.

De gemeente wekt de indruk het oplossen van deze situatie, die in strijd met de wet is, op een oneigenlijke manier aan de burgers over te laten.

Oordeel

De onderzochte gedraging is in strijd met het vereiste van betrouwbaarheid.